

Поліщук О.М.

магістрантка,

Київський університет культури

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ У ВЗАЄМОДІЇ З РЕГІОНАЛЬНОЮ ПУБЛІЧНОЮ ВЛАДОЮ

Вагоме місце в політичній системі України займають органи місцевого самоврядування. Даний рівень влади, який є найбільш наближеним до людей, покликаний забезпечити гідне існування людини. Адже саме від того, що робиться на місцях, залежить реалізація будь-яких національних проектів і реформ.

Місцевому самоврядуванню нашої країни довелося пройти складний і нелегкий шлях розвитку. Адже в різні історичні періоди роль органів місцевого самоврядування та регіональної публічної влади, як і їх значення постійно змінювалися. Разом з тим змінювалися і взаємини зазначених структур з органами державної влади та суб'єктами держави. На сучасному етапі особлива значимість і актуальність даної теми полягає в необхідності подолати існуючу політичну напруженість в суспільстві, що виникає через протиріччя політики регіональних та центральних органів влади. Адже саме сильні органи місцевого самоврядування спільно з регіональною публічною владою можуть гарантувати стабільну суспільно-політичну обстановку в регіонах.

Необхідна умова стабільного розвитку суспільства сумісно з ефективним функціонуванням держави – це забезпечення балансу загальнодержавних інтересів та інтересів населення регіонів з територіальними громадами. В Конституції України закріплено дві системи влади на місцях: місцеві державні адміністрації, що виступають у ролі місцевих органів виконавчої влади, та безпосередньо місцеве самоврядування, що виступає публічною владою територіальних громад.

Рівень влади на місцях в містах та сільській місцевості позначається двома поняттями: «місцеве самоврядування» і «публічна влада». Необхідно визнати, що регулярна, повсякденна діяльність щодо вирішення питань місцевого значення практично неможлива поза системою органів, наділених компетенцією, необхідної для виконання покладених на них функцій. Тому місцеве населення реалізує своє право на самоврядування через органи державної і муніципальної влади. На

муніципальному рівні – це певні інститути, які незалежно від зайнятих в них людей, від будь-яких змін в їх складі мають повноваження виконувати управлінські функції в цілях здійснення влади.

Місцеве самоврядування являє собою один з найважливіших інститутів демократичної форми державного устрою, одну з форм народовладдя, що дає можливість місцевим громадам самостійно і під свою відповідальність вирішувати коло питань, що стосуються інтересів членів цієї спільноти [3]. Місцеве самоврядування стоїть ніби в тіні великої політики, оскільки воно покликане вирішувати завдання, що забезпечують цивілізовані умови життя громадян на місцевому рівні – від прибирання сміття до забезпечення громадського порядку та діяльності освітніх установ, територіального планування та т. д. Особливості цих завдань затуляють стратегічне значення місцевого самоврядування, яке, як показує досвід індустріально розвинених країн, має вирішальне значення для розвитку громадянських свобод, демократії, ефективного розвитку суспільства і держави. Принцип виборності посадових осіб органів місцевого самоврядування дає можливість індивідууму безпосередньо впливати на прийняті рішення в межах відповідного муніципалітету.

В силу свого статусу, повноважень і виконуваних функцій місцеве самоврядування в значній мірі сприяє зміцненню легітимності всієї політичної системи. Разом з тим органи місцевого самоврядування займають досить суперечливе положення між структурами державної влади та інститутами громадянського суспільства. У зв'язку з цим виникає питання про те, чим, власне кажучи, органи місцевого самоврядування відрізняються від органів регіональної публічної влади [1, с. 17]. Чи є органи місцевого самоврядування нижньою ланкою в ієрархічній системі державної влади або вони виводяться за дужки цієї системи? Це питання набуває особливої актуальності для нашої країни, де все ще остаточно не визначилися реальні відносини між центральним і регіональним рівнями державної влади, з одного боку, і органами місцевого самоврядування – з іншого.

Згідно з Конституцією України, основний носій суверенітету та єдине джерело влади – це народ, що здійснює її безпосередньо та через органи державної влади сумісно з органами місцевого самоврядування [1, с. 5]. Таким чином Основний Закон закріплює існування двох систем органів публічної влади, якими виступають органи державної влади та органи місцевого самоврядування, покликані на здійснення відповідних

управлінських функцій у межах повноважень, що визначені Конституцією та законами України. У кожній з вказаних систем власні особливості, які їй надають можливість відокремлювати одну владу від іншої. Різняться вони між собою за порядком утворення та за складом і структурою, за своїми завданнями та цілями, за методами і формами діяльності, за видами і характером правових актів, що видаються тими органами, які входять до складу тієї чи іншої системи. Але це зовсім не означає, що між органами державної влади й органами місцевого самоврядування є непереборна межа. Їх насамперед об'єднує той факт, що вони – органи єдиної публічної влади, джерелом якої виступає народ.

Сучасні аспекти зміцнення і розвитку взаємодії державних і муніципальних органів влади і управління в регіонах дозволяють стверджувати, що органи місцевого самоврядування вирішують усі питання місцевого значення, не тільки виходячи з інтересів населення, а й керуючись загальнодержавними інтересами, а також на основі поділу державних повноважень, якими можуть наділитися органи місцевого самоврядування – це загальнообов'язкові і доручені державні повноваження і державні обов'язки.

Організація апарату державного управління сумісно з апаратом місцевого самоврядування є яскравою ілюстрацією наявності між ними певного змістовного зв'язку. Основа такого зв'язку міститься у єдності влади, що здійснюється органами публічної влади за органами місцевого самоврядування, що випливає зі ст. 5 Конституції України, а також у єдності завдань і функцій, які органи регіональної публічної влади з органами місцевого самоврядування покликані здійснювати. Крім того їх взаємозв'язок криється у єдності принципів, на яких саме й побудовано апарат державного управління сумісно з виконавчим апаратом місцевого самоврядування, що зумовлено тим фактом, що органи місцевого самоврядування, які функціонують на принципах децентралізації державного управління (організаційної, фінансової та правової автономії), беруть активну участь в реалізації основних завдань і функцій держави. Ось чому один із основних напрямів удосконалення взаємодії даних систем полягає у розмежуванні компетенції між органами місцевого самоврядування й органами регіональної публічної влади.

Закріплення відповідної компетенції за тим чи іншим органом означає заборону виходити за її межі, а також заборону втручання інших органів в цю сферу. Дане правило є актуальним не тільки відносно

органів місцевого самоврядування, а й стосовно органів регіональної публічної влади [4, с. 92].

На сьогоднішній день повноваження між місцевими органами публічної влади та місцевого самоврядування не розподілено належним чином, має місце їх не зовсім виправдана централізація, а також дублювання сумісно з безпідставним делегуванням. Вказані фактори значно ускладнюють систему управління, ведучи до конфліктів між представниками даних державних систем, призводячи до створення дублюючих структур управління, надмірних витрат та зменшення ефективності вирішення проблем на місцевому рівні.

Становлення України та її подальший розвиток як демократичної, правової, соціальної держави потребує реформ в усьому державному механізмі із метою підвищити ефективність його функціонування. Під реформами передбачаються необхідність структурних перетворень, а також нових підходів щодо розмежування функцій між публічною владою та місцевим самоврядуванням. Одним із пріоритетів організації публічної влади на місцях є забезпечення оптимальної взаємодії між публічною владою та місцевим самоврядуванням, так як саме від нього повністю залежить вирішення проблем місцевого, локального характеру [4, с. 107]. Для найефективнішого здійснення даної функції потрібна взаємна підтримка даних органів, єдина спрямованість і погодженість їхніх дій. Лише в таких умовах є можливим централізоване, демократичне управління територією.

Аналіз історичного розвитку місцевого самоврядування в Україні свідчить, що в тій чи іншій мірі самоврядування в нашій країні існувало протягом всієї її історії, хоча характер і форми участі представників населення постійно змінювалися. Важливим є те, що, як і в даний час, держава свідомо йде на відродження самоврядування в період кризи державної влади, що вимагає проведення реформ. Недосконалість законодавства з вказаних питань в свою чергу породжує численність конфліктів між різними рівнями влади по вертикалі й по горизонталі, вносячи додаткову напругу в відносини між органами регіональної публічної влади з місцевим самоврядуванням, вимагаючи невідкладного рішення, що й повинно стати предметом подальших досліджень з даного питання.

Список використаних джерел:

1. Міністри та державні секретарі: питання взаємодії (матеріали науково-експертного обговорення) / Заг. ред. Т.В. Мотренка, В.С. Воротіна. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2017. – 46 с.

2. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. No 333-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>

3. Система стримувань і противаг у територіальній організації влади в Україні: проблеми та перспективи розвитку. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/sistema-strimuvan-i-protivag-u-teritorialniy-organizacii-vladi-v-ukraini>

4. Фінансове забезпечення розвитку сільських територіальних громад: монографія / І. Сторонянська, А. Пелехатий; НАН України, Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долішнього. – Львів: IPД ім. М.І. Долішнього НАНУ, 2014. – 190 с. – (Проблеми регіон. розвитку). – Бібліогр.: с. 166-181.

Рудич А.А.

студент,

Дніпропетровський університет митної справи та фінансів

ОГЛЯД СТРАТЕГІЇ РЕФОРМУВАННЯ МИТНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

До кінця 2019 року в Україні планується розробка стратегії цифрової трансформації Митної служби. Це повинно дозволити контролювати рух товарів і виявляти схеми незаконного ввезення.

Ця стратегія містить три основні напрямки, де будуть впроваджувати цифровий контроль:

1) обмін даними з міжнародними партнерами.

Завдання української митниці – впровадити автоматичний обмін даними не тільки за ціною і номенклатурою, а й за вагою транспортних засобів, за даними з реєстру Tax Free, дані з системи розпізнавання автомобільних номерів, дані з системи сканування паспортів;

2) фізичний контроль на кордоні.